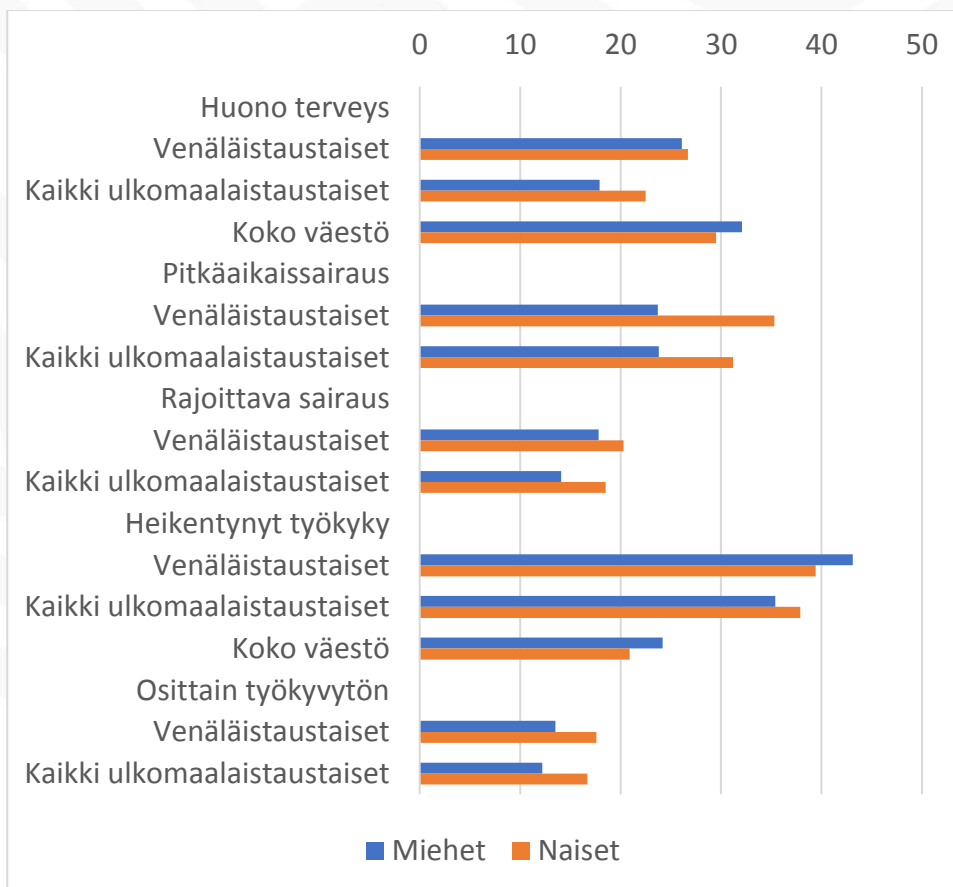

Hanna Rinne

Venäläistaustaisten terveys, elintavat, osallisuus ja terveystalvelut

Venäläistaustaisten koettu terveys näyttäisi Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimuksen (UTH) tulosten (Castaneda ym. 2018) mukaan olevan hiukan koko väestöä parempi mutta toisaalta heikompi kuin muilla ulkomaalaistaustaisilla.

Pitkäaikaissairastavuus ja toimintakykyrajoitteiden yleisyys olivat samalla tasolla kaikkien ulkomaalaistaustaisten kanssa. Rajoitteita tavanomaisessa toiminnassaan terveysongelman vuoksi koki venäläistaustaisista viidennes. Työkykynsä heikentyneeksi (työkykypistemäärä korkeintaan 7 välillä 0-10) koki venäläistaustaisista 41 prosenttia, kun koko väestössä näin koki vain 23 prosenttia. Itsensä osittain tai kokonaan työkyvyttömäksi venäläistaustaisista arvioi 16 prosenttia.

Kuvio 1. Terveys ja työkyky venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

#maahanmuutto
#terveys
#elintavat
#osallisuus
#terveystalvelut

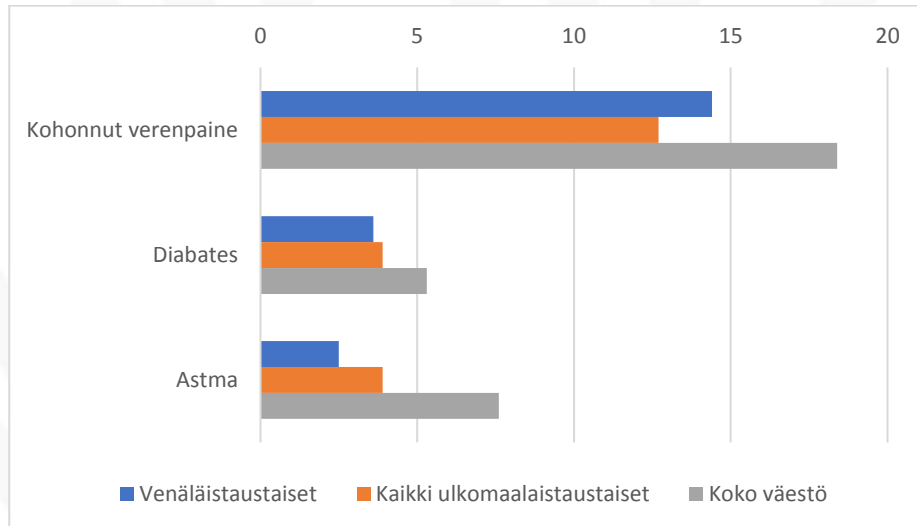
Keskeiset tulokset

- Venäläistaustaisilla oli muita ulkomaalaistaustaisia yleisemmin heikko koettu terveys ja heikentynyt työkyky.
- Mielenterveyttä koskevat tulokset olivat osittain riskitriitaisia.
- Miesten tupakointi oli yleistä, samoin runsas alkoholin käyttö.
- Miesten järjestötoimintaan osallistuminen oli vähäistä.
- Luottamus julkiseen terveydenhoitoon oli yleistä, mutta myös rajantakaisien terveystalveluiden käyttö.

Lisätietoja:

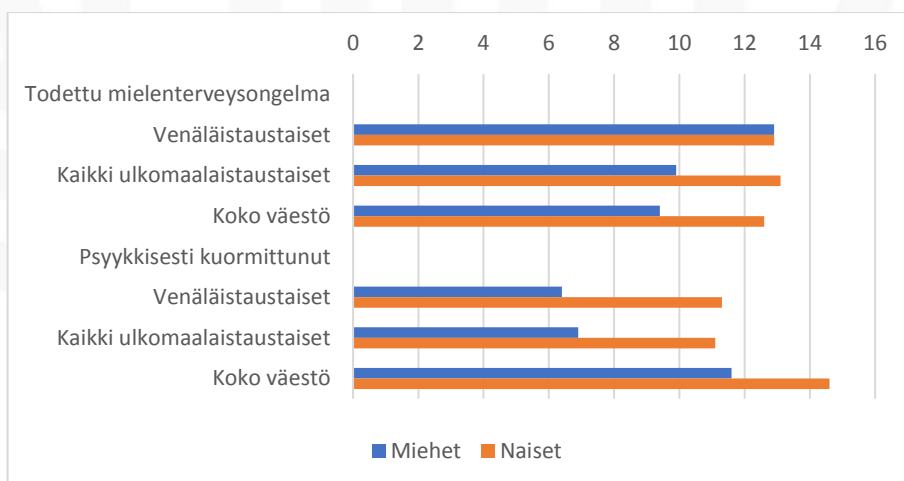
Castaneda, A., Jokela, S., Koponen, P., Pentala, O., Koskela, T. & Koskinen, S. (2018) Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimuksen perustulokset 2014. Verkojulkaisu: www.terveytemme.fi/uth

Venäläistaustaisilla verenpainetaudin tai kohonneen verenpaineen esiintyminen oli monia muita ulkomaalaistaustaisten ryhmiä yleisempää, mutta kuitenkin koko väestöä harvinaisempaa. Maamu-tutkimuksessa (Castaneda ym. 2012) lääkärin toteamien valtimotautien esiintyvyys oli venäläistaustaisilla samalla tasolla kuin suomalaisella verrokkiväestöllä. Esimerkiksi miehillä 13 ja naisilla 12 prosentilla oli kohonnut verenpaine. Tutkimukseen kuuluvan terveystarkastuksen yhteydessä venäläismiehillä 28 ja naisilla 17 prosentilla mitattiin kohonnut verenpaine. Diabetes ja astma olivat venäläistaustaisilla mahdollisesti koko väestöä harvinaisempia.

Kuvio 2. Kohonnut verenpaine, diabetes ja astma venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

Lääkärin toteama mielenterveysongelman esiintyminen oli venäläistaustaisilla yhtä yleistä kuin koko väestöllä. Masennus-, uni- tai rauhoittavien lääkkeiden käyttö oli samaa luokkaa kaikkien ulkomaalaistaustaisten kanssa. (Nieminen ym. 2015.) Psykkisesti kuormittuneita oli miehistä 6 prosenttia ja naisista 11 prosenttia. Kuormittuneisuus oli harvinaisempaa kuin koko väestöllä. Sen sijaan Maamu-tutkimuksessa havaittiin venäläistaustaisilla naisilla masennus- ja ahdistuneisuusoireilun olevan yleisempää (24 %) suomalaisiin verrattuna. Näin oli myös iän, koulutuksen, siviilisäädyn ja pääasiallisen toiminnan huomioimisen jälkeen. Miehillä oireilu oli samalla tasolla (8 %) suomalaistaustaisten kanssa (Rask ym. 2016).

Kuvio 3. Mielenterveys venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

VENÄLÄISTAUSTAISET SUOMESSA

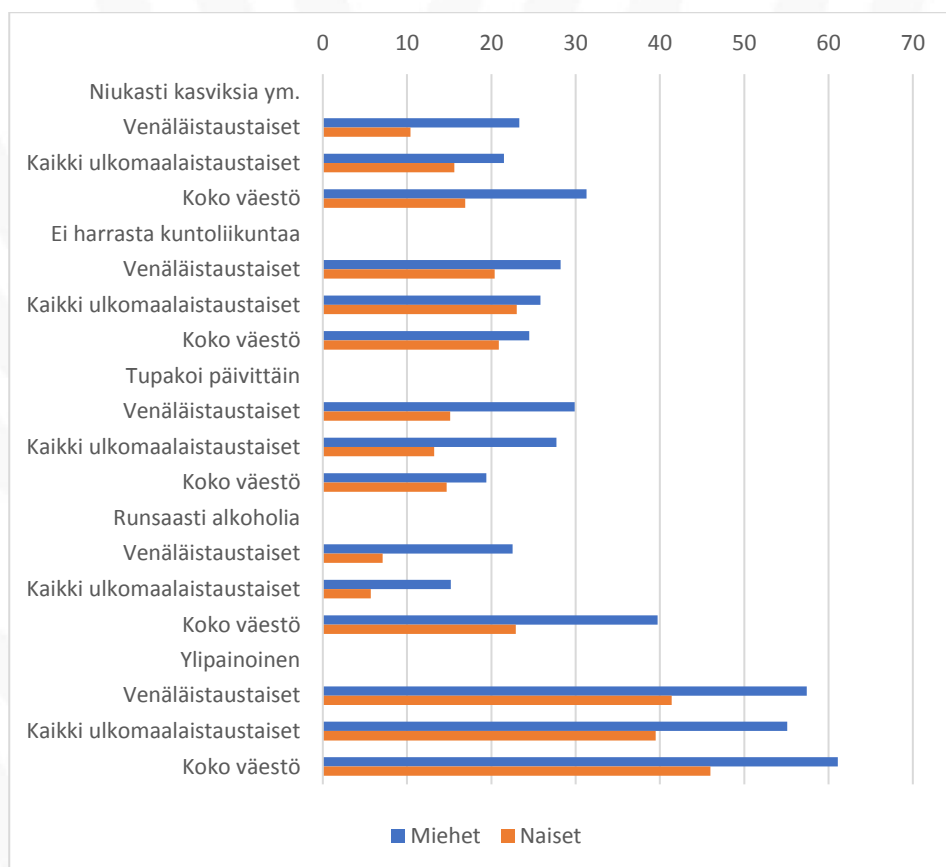
Venäläistaustaisia (ml. entinen Neuvostoliitto, pl. Viro) oli vuonna 2017 Suomessa lähes 83 700, joista 14 prosenttia oli Suomessa syntyneitä. Venäläistaustaiset ovat Suomen suurin maahanmuuttajaryhmä, käsittäen viidenneksen kaikista ulkomaalaistaustaisista. Naisia heistä on noin 60 prosenttia. (Tilastokeskus.)

Kaksi kolmasosaa ulkomailla syntyneistä venäläistaustaisista on muuttanut Suomeen perhesyystä. Se onkin heillä muita ulkomaalaistaustaisia yleisempi syy. 15 prosentilla maahanmuuton syy oli työ.

Venäläistaustaiset ovat koulutettumia kuin ulkomaalaistaustaiset keskimäärin. 25-54-vuotiaista puolella on korkea-asteen koulutus. Venäläistaustaisilla on ulkomaalaistaustaisista paras suomen tai ruotsin kielen taito heti virolaisten jälkeen. Ulkomailla syntyneistä 15-64-vuotiaista yli puolet arvioi suomen tai ruotsin suullisen taitonsa äidinkielen tasoiseksi tai edistyneeksi.

Vuonna 2014 venäläistaustaisten 20-64-vuotiaitten työllisyysaste oli 61 prosenttia, lähes samaa tasoa kaikkien ulkomaalaistaustaisen kanssa (61 %), mutta selvästi alhaisempi kuin koko väestöllä (74 %). (Nieminen ym. 2015.)

Miehet käyttivät naisia niukemmin kasviksia, hedelmiä tai marjoja – molemmilla sukupuolilla niukka käyttö oli harvinaisempaa kuin koko väestöllä. Kuntoliikuntaa harrastavien ja liikuntaa harrastamattomien osuudet olivat hyvin samalla tasolla kuin koko väestöllä. Miehillä tupakointi oli yleistä (myös Castaneda ym. 2012): venäläistaustaisista miehistä päivittäin tupakoi 30 prosenttia kun vastaava luku koko väestön miehillä oli 19 prosenttia. Alkoholin runsas käyttö oli venäläistaustaisilla muita ulkomaalaistaustaisia yleisempää mutta kuitenkin harvinaisempaa kuin koko väestöllä. Miehillä alkoholin käyttö oli selvästi yleisempää kuin naisilla. Ylipainoisuus (BMI>25) ja lihavuus (BMI>30) oli mahdollisesti harvinaisempaa kuin koko väestöllä.

Kuvio 4. Elintavat venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

Venäläistaustaisista itsensä yksinäiseksi kokevia oli kuusi prosenttia, kun vastaava osuus kaikilla ulkomaalaistaustaisilla ja koko väestöllä oli yhdeksän prosenttia. Vähintään yksi suomalainen ystävä oli 92 prosentilla. Tarvittaessa apua naapurilta sai 42 prosenttia, joka oli saman verran kuin ulkomaalaistaustaisilla yhteensä ja enemmän kuin koko väestöllä. Viidennes venäläistaustaisista osallistui aktiivisesti jonkin kerhon, järjestön, yhdistyksen, harrastusryhmän tai hengellisen yhteisön toimintaan, saman verran kuin ulkomaalaistaustaiset yhteensä mutta vähemmän kuin koko väestö. Naiset osallistuivat aktiivisemmin kuin miehet, kun koko väestössä vastaavaa eroa ei ollut.

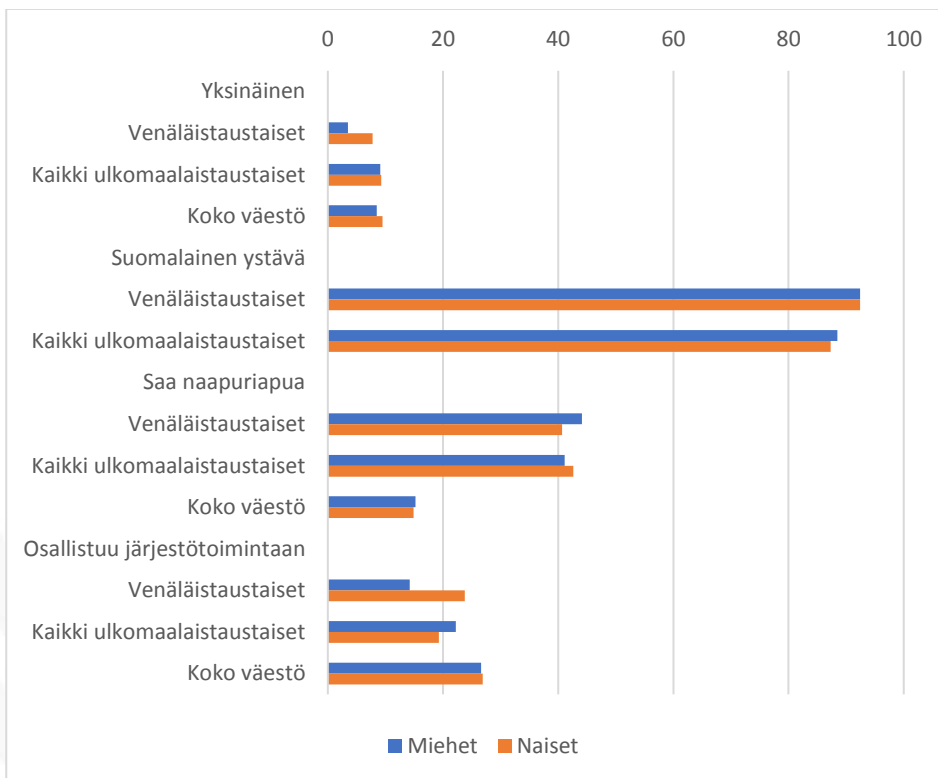
AINEISTO

Kuviot perustuvat Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimuksen aineistoon (Castaneda ym. 2018).

UTH-tutkimus on Tilastokeskuksen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Työterveyslaitoksen yhteistyönä toteutettu tammi-kuun 2014 ja huhtikuun 2015 välillä kerättyyn käyntihaastatteluaineistoon. Vastausprosentti oli 66.

Terveyteen liittyvät tulokset koskevat Suomessa pysyvästi asuvia 20-64-vuotiaita, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla (N=2 988).

Koko väestön tulokset perustuvat THL:n Alueelliseen terveys ja hyvinvointi (ATH) tutkimukseen. (Nieminen ym. 2015.)

Kuvio 5. Osallisuus venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

Terveyskeskuslääkärissä kuluneiden 12 kuukauden aikana käyneiden osuus oli venäläistaustaisten kohdalla pienempi koko väestöön verrattuna. Samaan aikaan palveluita tarvitsevien osuus oli koko väestöä suurempi. Terveyskeskuslääkärin palveluita tarvinneista riittämättömästi palveluita saaneita oli ulkomaalaistaustaisissa vähemmän kuin koko väestössä. Venäläistaustaiset sijoituivat tässä koko väestön ja kaikkien ulkomaalaistaustaisten välimaastoon. Naisilla tyydyttämätön palvelun tarve oli yleisempää kuin miehillä. Julkiseen terveydenhuoltoon paljon luottaneita oli venäläistaustaisista yli 60 prosenttia, kun koko väestössä heitä oli noin puolet. Syrjintää terveyspalveluissa oli kokenut joka kymmenes (myös Kempainen ym. 2017).

Maamu-tutkimuksessa havaittiin, että 15 prosenttia venäläistaustaisista oli käynyt lääkäriä Venäjällä viimeisen vuoden aikana. Vahvempi sosiaalinen integroituminen oli yhteydessä vähäisempään venäläiseen terveyspalveluiden käyttöön, kun taas syrjinnän ja epäreiluuden kokemukset lisäsivät todennäköisyyttä. Venäjän terveyspalveluiden käyttö oli usein rinnakkaista Suomen palveluiden käytön kanssa. (Kempainen ym. 2017.)

LÄHTEET

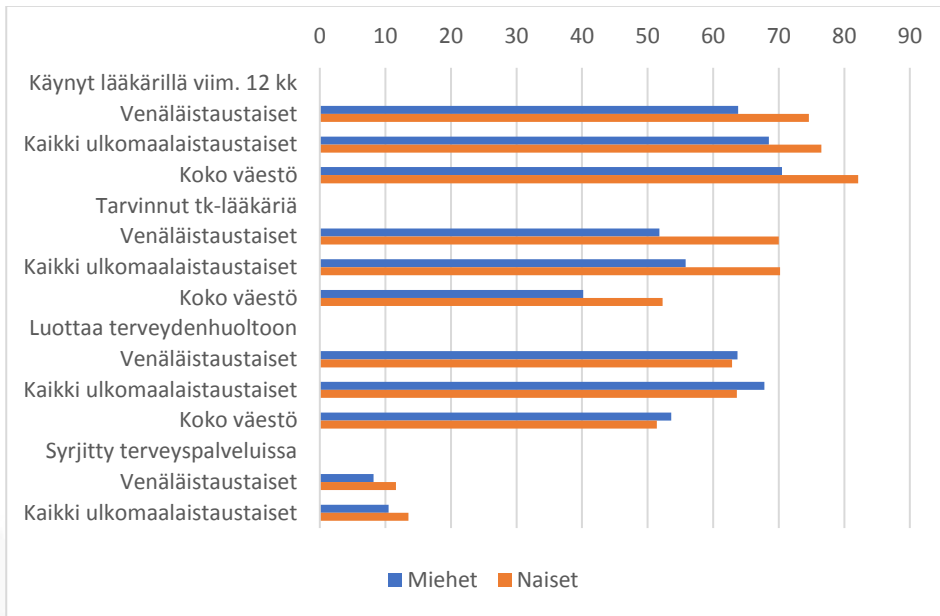
Castaneda Anu ym. (2012) Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi. Tutkimus venäläis-, somalialais- ja kurdi-taustaisista Suomessa. Raportti 61. THL.

Kempainen Laura, Kempainen Teemu, Skogberg Natalia, Kuusio Hannamari, Koponen Päivikki (2017) Immigrants' use of healthcare in their country of origin: the role of social integration, discrimination and the parallel use of health care systems. Scandinavian Journal of Caring Sciences 32 (2), 698-706.

Nieminen Tarja, Sutela Hanna, Hannula Ulla (toim.) (2015) Ulkomaalaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa 2014. Tilastokeskus, Helsinki.

Rask Shadia, Suvisaari Jaana, Koskinen Seppo, Koponen Päivikki, Mölsä Mulki, Lehtisalo Riikka, Schubert Carla, Pakaslahti Antti, Castaneda Anu (2016) The ethnic gap in mental health: A population-based study of Russian, Somali and Kurdish origin migrants in Finland. Scandinavian Journal of Public Health 44: 281-290.

Tilastokeskus. Maahanmuuttajat väestössä. Verkkosivusto:
<https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaalaistaustaiset.html#sukupuolijakauma>

Kuvio 6. Terveyspalvelut venäläistaustaisilla 20-64-vuotiailla miehillä ja naisilla.

Yhteystiedot:

Hanna Rinne
Kuntoutussäätiö

hanna.rinne@kuntoutussaatio.fi

Yhteenveto

Venäläistaustaisten terveys, elintavat ja osallisuus muistuttavat monessa suhteessa muiden tutkittujen ulkomaalaistaustaisten tilannetta. Heillä oli kuitenkin muita ulkomaalaistaustaisia heikompi koettu terveys. Myös työkykynsä heikentyneeksi kokeneiden korkea osuus pistää silmään. Asiaa olisikin kiinnostavaa tutkia tarkemmin. Mielenterveyttä koskevat tulokset olivat osittain ristiriitaisia ja kaipaivat siten lisäselvityksiä. Miesten tupakointi oli yleistä, samoin runsas alkoholinkäyttö muihin ulkomaalaistaustaisiin verrattuna, kun taas miesten järjestötoimintaan osallistuminen oli vähäistä. Luottamus julkiseen terveydenhoitoon oli venäläistaustaisilla kaikkien ulkomaalaistaustaisten tapaan koko väestöä yleisempää, silti rajantakaisten terveyspalveluiden käyttö oli yleistä.

www.kuntoutussaatio.fi/tutkittuatietao

Kuntoutussäätiö

